

Профспілка працівників освіти і науки України
РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І
НАУКИ УКРАЇНИ
ОБЛАСНА РАДА

Р/р 26008300133095 в облдирекції Укрсоцбанку м.Рівне, МФО 333012 . Ідентифікаційний код 2659816

33028, м.Рівне, проспект Миру, 7а. Тел./факс (0362) 26-94-29, 26-88-12

05.05.2020 № 03 - 76

**Головам міськ/рай/рад і комітетів
організаційних ланок обласного
профоб'єднання**

Рівненською обласною організацією Профспілки працівників освіти і науки України 31.03. 2020 року направлено рекомендації щодо реалізації **абз. 3 частини 2 ст. 22**, підпунктів 1, 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Підпунктом 2 пункту 3 розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що набрання чинності цим Законом є підставою для припинення безстрокового трудового договору з педагогічними працівниками державних і комунальних закладів загальної середньої освіти, яким виплачується пенсія за віком, згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України. До 1 липня 2020 року керівники державних і комунальних закладів загальної середньої освіти зобов'язані припинити безстрокові трудові договори з педагогічними працівниками таких закладів освіти, яким виплачується пенсія за віком, з одночасним укладенням з ними трудових договорів строком на один рік. У разі незгоди з продовженням трудових відносин на умовах строкового трудового договору педагогічні працівники, яким виплачується пенсія за віком, звільняються згідно з пунктом 9 частини першої статті 36 Кодексу законів про працю України. Після закінчення строку трудового договору з такими педагогічними працівниками можуть укладатися строкові трудові договори відповідно до абзацу третього частини другої статті 22 цього Закону.

Конституційне подання щодо відповідності Конституції України окремих положень Закону України «Про повну загальну середню освіту» вже надійшло до Конституційного Суду України 19.03.2020.

ЦК Профспілки працівників освіти і науки України 30.04.2020 року направив голові Комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України Бабаку С.В. юридично обгрунтоване звернення щодо внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту», які не допустять дискримінацію педагогічних працівників за віковою ознакою в сфері праці .

Проте, поки норми Закону України «Про повну загальну середню освіту», які передбачають переведення певної категорії педагогічних працівників на строкові договори, не буде визнана Конституційним Судом неконституційною, чи поки не буде внесено відповідних змін до закону вона діюча і підлягає виконанню роботодавцями.

Не дивлячись на детальні рекомендації щодо дій керівників закладів загальної середньої освіти та органів управління освітою при реалізації вищевказаних норм Закону України «Про повну загальну середню освіту» у профспілкового активу, керівників закладів освіти, працівників органів управління освітою, педагогічних працівників виникають додаткові

питання, а тому по їх сутті надаємо додаткові пояснення щодо реалізації абз. 3 частини 2 ст. 22, підпунктів 1, 2 п. 3 Прикінцевих та перехідних положень Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Виконуючи вимоги вищевказаних правових норм Закону України «Про повну загальну середню освіту» роботодавець має визначити перелік осіб, на яких поширюються **умови**, визначені зазначеною нормою закону.

Умова 1 – норма стосується лише працівників **закладів загальної середньої освіти**. Тобто працівники закладів дошкільної, позашкільної освіти, професійно-технічної, вищої освіти, міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, методичних кабінетів тощо під її дію не підпадають.

Умова 2 – норма стосується лише працівників, **що мають статус педагогічних**.

Умова 3 – норма стосується лише працівників, **які працюють за безстроковими трудовими договорами**. Працівники, які вже працюють за строковими трудовими договорами, незалежно від їх тривалості, під її дію не підпадають (зокрема, прийняті на час відпустки по догляду за дитиною основного працівника, на час виконання основним працівником виборних повноважень, проходження основним працівником військової служби тощо).

Умова 4 – норма стосується лише працівників, **яким виплачується пенсія за віком**. Саме по собі досягнення працівником пенсійного віку чи звернення до органів Пенсійного фонду із заявою про призначення пенсії ще не дає роботодавцю підстав для укладення строкового трудового договору. Так, працівнику, навіть досягнувши пенсійного віку, може з різних причин пенсія не виплачуватись (в тому числі і за бажанням самого працівника). І навпаки, деякі категорії осіб могли скористатись правом дострокового виходу на пенсію **за віком** (скорочення віку, який дає право на пенсію за віком для осіб, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, багатодітних матерів та матерів, що виховали дитину-інваліда тощо).

Норма про укладення строкових трудових договорів **не стосується осіб, яким виплачуються інші види пенсій:**

- по інвалідності (причому, отримувати пенсію по інвалідності особа може навіть після досягнення пенсійного віку);
- у разі втрати годувальника (у випадку коли така пенсія призначалася педагогічному працівнику);
- за вислугою років (існує ряд інших категорій працівників, крім працівників освіти, які мають право на пенсію за вислугу років);
- пенсії за спеціальними законами («Про державну службу», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» тощо).

Законом України «Про повну загальну середню освіту» **не передбачено витребування від працівників заяв з ініціативою про укладення строкового трудового договору**. Така заява – це прохання працівника, а в даному випадку зміна умов трудового договору відбувається в силу закону, а не бажання працівника. А тому працівник має у довільній письмовій формі на протязі двох місяців з моменту попередження про переведення на строковий трудовий договір висловити свою згоду чи не погодження працювати в подальшому на умовах строкового договору.

Слід враховувати, що згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 особи, які досягли 60-річного віку, потребують самоізоляції. Тому вимоги керівників прибути таким працівникам у приміщення школи, для ознайомлення з наказом або написання заяви неправомірні. Повідомлення можуть бути направлені педагогічним працівникам рекомендованим чи цінним листом з описом вкладеного) листом, в т. числі і у випадках перебування працівників на лікарняному, у відпустці, на самоізоляції, дистанційному режимі роботи.

Звільнення працівника не відбувається, а лише переведення (зміна умов трудового договору). Тому розрахунок з працівником не проводиться, компенсація за відпустку не виплачується.

Роботодавець не вправі обирати, з ким він укладе договір, а з ким, ні.

Із педагогічним працівником – вчителем укладається **строковий трудовий договір, але не в формі контракту**. Після набрання чинності Законом України «Про освіту» укладення контрактів із працівниками закладів загальної середньої освіти, крім керівників не передбачено .

Закон не передбачає якоїсь конкретної письмової форми строкового трудового договору. Тому видання наказу переведення (зміну умов трудового договору) достатньо.

У листі «Щодо нагальних питань впровадження Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 08.04.2020 № 1/9-201 Міністерство освіти і науки надало свої рекомендації, як перевести педпрацівника із безстрокового трудового договору на строковий.

Голова облради Профспілки

Юрій КРАВЕЦЬ